

5. november 2013

Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Velkommen som minister – utfordringer fra Naturvernforbundet

Naturvernforbundet vil ønske deg velkommen som kommunal- og moderniseringsminister. Våre engasjerte medlemmer og tillitsvalgte over hele landet lover å følge nøye med på jobben du og resten av regjeringen gjør.

Energieffektivisering må være øverste prioritet i energipolitikken

Den mest miljøvennlige strømmen er den som ikke brukes. Som ansvarlig for byggsektoren håper vi du kan bli en minister som setter energisparing på dagsorden. FNs klimapanel og Det internasjonale energibyrådet peker på energieffektivisering som det viktigste tiltaket for å få ned klimagassutslippene.

Naturvernforbundet er svært glad for at regjeringen i Sundvollen-plattformen lover å gi skattefradrag for investeringer knyttet til ENØK-tiltak. Dette er et godt virkemiddel for å få fart i satsingen på dette. Men, det er veldig viktig at ordningen med skattefradrag for ENØK-tiltak kommer på plass så snart som mulig. Aktørene i markedet frykter at kundene nå vil vente med å gjennomføre tiltak til støtteordningen er innført. Det kan føre til en krise for dem som tilbyr løsninger innen energisparing. For virkelig å utløse potensialet for energieffektivisering mener Naturvernforbundet at støtten til energisparing bør være minst like høy som støtten til energiproduksjon.

Naturvernforbundet har lenge påpekt at det må settes et ambisiøst mål for frigjøring av energi i byggsektoren, og at det trengs økt støtte til alle som vil bidra. Vi er svært fornøyd med at regjeringen nå vil gjøre noe med begge deler. Arbeidet må inkludere flere departement, særlig Olje- og energidepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Miljøverndepartementet.

Det er tidligere gjennomført flere utredninger som viser at sparepotensialet i bygninger er stort, blant annet Lavenergiutvalget og Arnstad-utvalget. I forbindelse med behandlingen av fjorårets klimamelding foreslo også Høyre følgende: "Det settes et nasjonalt mål for energieffektivisering i Norge på 10 TWh innen 2023, sammenlignet med 2012-nivå." Når regjeringen sier at det skal fastsettes et ambisiøst og kvantifiserbart nasjonalt mål for energieffektivisering, forventer vi at det vil ligge på nivået i forslaget til Høyre og de tidligere utredningene fra Lavenergiutvalget og Arnstad-utvalget.

I enøk arbeidet er det behov for mer informasjon ut til landets boligeiere. Vi ser at dagens informasjonstjeneste hos Enova ikke dekker dette behovet godt nok. Derfor vil vi gjerne minne om et annet forslag Høyre har vært med på i forbindelse med de to klimaforlikene vi har bak oss, men som så langt ikke er vedtatt. Det er forslaget om gratis enøk sjekk av boligen. Asker kommune har en slik ordning for sine innbyggere. Tilbudet er meget populært og gjør at folk får uavhengig informasjon om hva de konkret kan gjøre i sine hjem for å redusere energiforbruket.

Utfasing av fossil energi

I dag er det ikke mangel på energi som er årsaken til at utfasingen av fossil energi går sakte, men mangel på tiltak og virkemidler. Fornybar energi kan erstatte fossil energi i

transport-, industri-, energi- og byggsektoren. Vi håper regjeringen sørger for å få på plass virkemidler som fremmer utfasing av fossil energi i alle sektorer. Hovedgrepet bør være å gjøre det dyrere å forurense ved å øke prisen på utslipp av klimagasser og støtte omstilling til fornybar energi.

Naturvernforbundet har jobbet for utfasing av oljefyring lenge og er svært fornøyd med at den nye regjeringen trapper opp innsatsen på dette området.

Regjeringen skal sikre utfasing av fyring med fossil olje i alle offentlige bygg innen 2018 og forby bruk av fossil olje i oppvarming i alle bygg fra 2020.

Naturvernforbundet forventer at forbudet kommer på plass så snart som mulig, og at det sikres at alle offentlige bygg med fossil oppvarming i stedet kan varme opp byggene sine med fornybar energi.

Planlegging for fremtiden

Planavdelingen er nå lagt innunder ditt departement, og dermed forvalter du kanskje det viktigste verktøyet for ivaretagelse av norsk natur – og for reduksjon av klimagassutslipp lokalt. Den norske plan- og bygningsloven representerer grunnlaget for all planlegging i kommunene, som er fremste forvalter av naturverdier. Som en landsomfattende organisasjon vet Naturvernforbundet at det gjøres svært mye godt arbeid rundt om i Kommune-Norge for å kartlegge naturmangfold og sørge for at områder som er viktige for natur, landbruk og friluftsliv, tas vare på.

Plan- og bygningsloven ivaretar det norske demokratiet ved å gi regler for høringer, offentlighet og klageadgang i plansaker. Naturvernforbundet spiller en sentral rolle i dette arbeidet ute i kommunene, ved at våre lokal- og fylkeslag følger prosessene, sender inn høringsuttalelser, deltar på befaringer og bidrar aktivt lokalt planarbeid.

Gjennom plan- og bygningsloven kan du som minister sikre at kommunene fortetter og at bygger langs kollektivtraseene og ikke sprer utbygginger av nye boliger og næringsbygg på en slik måte at det øker transportbehovet og utslippene av klimagasser. Du får også et virkemiddel for å sikre at nasjonale miljømål som har til hensikt å stanse tapet av arter, nås gjennom å gripe inn i utbyggingssaker som truer viktige naturverdier.

En annen sak du sannsynligvis vil møte i sterkere omfang, er satsingen på ny mineralvirksomhet. Utbygging av gruver er delvis regulert av plan- og bygningsloven, og det er allerede to saker på gang som blir viktige framover, nemlig spørsmålet om gruvedrift i Naustdal kommune i Sogn og Fjordane og spørsmålet om gjenåpning av de gamle gruvene i Kvalsund kommune. Dette er inngrep som kan få store negative konsekvenser for naturen. Det er viktig at det stilles strenge miljøkrav til gruveindustrien fra starten, slik at vi unngår å gjøre de samme feilene som ble gjort tidligere, og som vi i dag sliter med konsekvensene av.

To viktige statlige planretningslinjer har nettopp vært på høring, om areal- og transportplanlegging samt om lokalisering av kjøpesentre. Naturvernforbundet har sendt våre innspill til begge utkastene, og oppfordrer til at disse raskt kommer på plass.

Vern av strandsonen er viktig ikke bare av friluftshensyn, men også for å ivareta kystens naturmangfold og økologiske funksjoner. Ålegrasenger er en typisk naturtype som nå er sterkt truet på grunn av mudring, brygger og havneanlegg. Ålegrasenger er svært viktige oppvekstområder for fisk og beiteområder for sjøfugl. Vi håper du vil være en sterk forsvarer av strandsonen.

Et viktig og spennende prosjekt som trolig kommer til ditt departement, er "Framtidens byer". Vi mener det er viktig at dette samarbeidsprosjektet mellom staten og de større byene videreføres, også etter 2014. I dag er det de 13 største bykommunene som er

med i samarbeidet. I videreutvikling av prosjektet bør også mellomstore byer få et tilbud om å være med.

Naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven utfyller hverandre, og Naturvernforbundet håper at den varslede gjennomgangen av naturmangfoldsløvens praksis vil føre til at loven benyttes i langt større og bedre grad enn i dag. Vi ser fram til arbeidet og håper organisasjonen blir invitert med.

Kompetanse i kommunene

Kommunene er sentrale for å sikre at klima- og naturvern mål nås. Svært få kommuner har tilstrekkelig miljøkompetanse, noe som er kritisk siden flere og flere miljøoppgaver delegeres til kommunene. 86 prosent av alle vedtak om arealendringer skjer i kommunene, og det er arealendringer som er trusselen mot 90 prosent av de truede artene i Norge. Mer miljøkunnskap i kommunene er avgjørende for å redusere energiforbruket og klimagassutslippene og for å sikre naturmangfoldet og lokaldemokratiet. Et annet område hvor det helt åpenbart er behov for mer kompetanse i kommunene, er klimatilpasning. I dag er det mange kommuner som ikke planlegger for ekstremvær og økt vannstand som vi vil se mer av.

Vi forventer at den nye regjeringen følger opp Venstres dokument 8-forslag om en styrking av miljø- og klimaarbeidet i kommunene som Høyre, Frp og KrF støttet.¹ Her ble det foreslått prosjektstøtte til kommunene for å følge opp nasjonale miljømål og en ordning med kursing av lokale folkevalgte og ansatte i kommunene innen miljø- og klimarelaterte spørsmål.

Naturvernforbundet håper du får tid til å ta et møte med oss for å diskutere sakene vi tar opp i dette brevet, nærmere.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Lars Haltbrekken
leder

¹ <http://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=46429>